

Natura 2000 teritorijas līmeņa biotopu aizsardzības mērķu noteikšanas pamatojums

Natura 2000 teritorijas kods	LV0302800
Natura 2000 teritorijas nosaukums	Engures ezers
ES nozīmes biotopi, t. sk. potenciālie ES nozīmes biotopi	<p> <i>1150* Lagūnas</i> <i>1210 Viengadīgu augu sabiedrības uz sanesumu joslām</i> <i>1220 Daudzgadīgs augājs akmeņainās pludmalēs</i> <i>1310 Viengadīgu augu sabiedrības dūņainās un zemās smilšainās pludmalēs</i> <i>1630* Piejūras zālāji</i> <i>1640 Smilšainas pludmales ar daudzgadīgu augāju</i> <i>2110 Embrionālās kāpas</i> <i>2120 Priekškāpas</i> <i>2130* Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas</i> <i>2180 Mežainas piejūras kāpas</i> <i>3140 Ezeri ar mieturālgu augāju</i> <i>3260 Upju straujtecēs un dabiski upju posmi</i> <i>5130 Kadiķu audzes zālajos un virsajos</i> <i>6120* Smiltāju zālāji</i> <i>6210 Sausi zālāji kaļķainās augsnēs</i> <i>6230* Vilkakūlas zālāji (tukšaiņu zālāji)</i> <i>6270* Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas</i> <i>6410 Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs</i> <i>6530* Parkveida pļavas un ganības</i> <i>7140 Pārejas purvi un slīkšņas</i> <i>7210* Dižās aslapes Cladium mariscus audzes ezeros un purvos</i> <i>7230 Kaļķaini zāļu purvi</i> <i>9010* Veci vai dabiski boreāli meži</i> <i>9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži</i> <i>9070 Meža ganības</i> <i>9080* Staignāju meži</i> <i>91D0* Purvaini meži</i> <i>91E0* Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)</i> </p>
Ekspertes	<p> Brigita Laime (jūras piekraste, smiltāji un virsāji) Lauma Vizule-Kahovska (saldūdeņi) Kristīne Daudziņa, Baiba Galniece (zālāji un krūmāji) Anita Namatēva, Agnese Priede (purvi un avoti) Sandra Ikauniece (meži) </p>
Darba pabeigšanas datums	7.03.2023.

Jūras piekraste, smiltāji un virsāji

1150*: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo.

Mērķplatība noteikta, pašreizējām 1150* biotopa platībām pieskaitot bijušās lagūnas, kuras, veicot atbilstošu apsaimniekošanu, ir iespējams atjaunot. Tās atrodas ziemeļos no Mērsraga ostas un aizaug ar parasto niedri un citiem augstajiem lakstaugiem.

1210: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

1220: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

1310: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

1630*: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo.

Mērķplatībā ietvertā potenciālā 1630* platība noteikta teritorijās Mērsraga piejūras pļavu kompleksā, kur, izvērtējot kartogrāfisko un citu pieejamo informāciju, ir iespējams paplašināt piejūras zālāju jūras virzienā, iekopjot platības, kurās šobrīd dominē parastā niedre, un ietverot tās platības, kuras tiek pļautas kā laivu izejas ceļi.

1640: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

2110: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

2120: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

2130*: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo.

Ņemot vērā pelēko kāpu nozīmi smiltāja nelīdzenības *Dianthus arenarius* dzīvotņu saglabāšanā un šā biotopa ekoloģiskās savienojamības nodrošināšanā, mērķplatībā iekļauta potenciālā 2130* platība – neliela smiltāja teritorija ziemeļos no Mērsraga ostas, ko, atbilstoši apsaimniekojot, iespējams atjaunot par 2130* biotopu, palielinot biotopa kopējo platību dabas parkā.

2180: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo.

Mērķplatība noteikta, pašreizējām 2180 biotopa platībām pieskaitot izcirtumu kāpās 6,33 ha platībā, kurā 30 gadu laikā varētu attīstīties kāpu mežs, kas atbilstu šā aizsargājamā biotopa minimālajām prasībām.

Saldūdeņi

3140: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

Būtiska biotopa platības palielināšana nav iespējama bez fundamentālas ainavas rekonstrukcijas.

3260: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo. Melnupes, Jurgupes un Kalnupes pārveidotie posmi neatbilst potenciāliem ES nozīmes biotopam, ņemot vērā to hidromorfoloģiskos parametrus, tādēļ netiek ietverti mērķplatībā.

Zālāji un krūmāji

5130: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

6120*: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

6210: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

6230*: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo.

Mērķplatībā ietvertas potenciālās 6230* biotopa platības, kas lielākoties ir tīrumu atmatas, kur pēdējo gadu ortofotokartē netika konstatēta nesena aršana, nav liela aizauguma ar kokiem un krūmiem un pēc LAD datiem tie ir ilggadīgie zālāji (710). Kā potenciālie 6230* biotopi netika atlasītas visas vēsturiski zināmās šī biotopu atradnes, jo saskaņā ar “Dabas skaitīšanas” inventarizācijas (2017.–2023. gads) datiem daļa no tām vairs neatbilst ES nozīmes zālāju biotopu minimālajām prasībām.

6270*: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo.

Šī biotopa nabadzīgā (2.) varianta platības iespējams palielināt tīrumu atmatās nabadzīgās, smilšainās augsnēs, kur pēdējo gadu ortofotokartēs netika konstatēta nesena aršana un nav liela aizauguma ar kokiem un krūmiem (starp Bērciemu un Engures ezera austruma krastu). Savukārt tipiskā (1.) un mitrā (3.) varianta attīstība tiek prognozēta pie atsevišķām viensētām ezera rietumu krastā, kur augšnes auglība pēc zemes vērtējuma novērtēta kā zema. Pie potenciālām platībām netika ietvertas tās platības, kuras “Dabas skaitīšanas” biotopu inventarizācijā (2017.–2023. gads) tika vērtētas un atzīts, ka tās nekvalificējas ne minimālajām zālāju biotopu prasībām, ne potenciālo zālāju biotopiem.

6410: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo.

Mērķplatībā ietverta potenciālā 6410 platība, kas identificēta Engures ezera ziemeļu galā (pirms dažiem gadiem iekopts aizaugošs zālājs). Daudzas no vēsturiski zināmajām šā biotopa atradnēm teritorijā vairs neatbilst ES nozīmes zālāju biotopu minimālajām prasībām un lielākoties ir stipri aizaugušas, grūti pieejamas – daudzviet tās vairs nevar sasniegt pa piebraucamiem ceļiem. Liela daļa no agrākajiem dabiskajiem zālājiem mūsdienās ir meža zeme.

6530*: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

Purvi un avoti

7140: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

7210*: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

7230: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

Meži

9010*: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo.

Privātajos mežos ezera rietumu krastā aug pieaugušas vai gandrīz pieaugušas egļu audzes (piemistrojumā bērzi un priedes), kurās, spriežot pēc ortofotokartēm, pirms 10–15 gadiem veiktas izlases veida cirtes – ja turpmāk pastāv neiejaukšanās režīms, nogabaliem tuvāko 20–30 gadu laikā ir potenciāls kļūt par 9010* biotopu. Iepretī Ķūļciemam ir senākas mežu teritorijas, tagad gandrīz pieaugušas priežu audzes, kuras nākotnē var attīstīties par 9010* biotopu.

Citviet potenciāli 9010* biotopam atbilstošas mežaudzes ir sastāvdaļa esošo ES nozīmes mežu biotopu agregācijā; pēc zināma laika tie mazinās arī fragmentācijas negatīvo ietekmi – veidosies lielāka, kompakta vecāku mežu platība, kas ir noturīgāka un ekoloģiski stabilāka.

9050: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

Iespējams, teritorijā ir piemērotas vidēja vai briestaudzes vecuma audzes, kurās koku stāvā dominē bērzi vai apses un kurās var potenciāli attīstīties 9050 biotops, bet nepieciešama apsekošana dabā, lai par to pārliecinātos. Šādas vietas mērķplatībā nav iekļautas.

9070: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.

9080*: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo.

Mērķplatībā iekļauta neliela potenciālo biotopu 9080* platība (daži biotopu poligoni starp 9080* (2. variants) biotopiem ar līdzīgiem augšanas apstākļiem, tikai jaunāki). Vēl tālākā nākotnē arī ezera pārpurvotie krasti var attīstīties par 9080* biotopu, bet pašlaik pārpurvotie ezera krasta mērķa platībā nav iekļauti. Daļa bērzu dumbrāju, kas DDPS “Ozols” nav atzīmēti kā 9080* biotops, nav vērtēti arī kā potenciāli 9080* biotopi un nav iekļaut mērķplatībā, jo ir neatbilstošs mitruma režīms (susināti meži).

91D0*: biotopa mērķplatība ir lielāka par pašreizējo. Biotopa mērķplatības noteikšanā izmantoti vispārīgi apsvērumi (skatīt 3.1.1.6. nod.).

91E0*: biotopa mērķplatība ir vienāda ar pašreizējo.